

SEMINARI DE RECERCA

Barcelona capital de la Mediterrània. Democràcia local i combat per la pau.

Oscar Monterde.

Lloc: Universitat de Barcelona. Facultat de Geografia i Història (Montalegre, 6. 08001 Barcelona).

Aula: Seminari de Filosofia. 4a Planta

Dia: Dilluns 9 de novembre

Hora: de 16h a 18h

La recerca que presento estudia el pensament polític i l'acció internacional de Pasqual Maragall a la Mediterrània. Pasqual Maragall no només es va centrar en donar a conèixer i obrir Barcelona al món, sinó que tenia per objectiu exercir un lideratge internacional en l'àmbit del municipalisme. La concepció idealista però pragmàtica dels sistemes de ciutats en xarxa, li va permetre teoritzar, articular i experimentar en fórmules d'organització i cooperació en l'esfera internacional. La relació de Barcelona amb la Mediterrània va ser un dels pilars fonamentals en el pensament de la ciutat. Maragall es va plantejar com a objectiu obrir la ciutat al mar, no només en el sentit urbanístic sinó també simbòlic, projectar la ciutat, ser referent i enxarxar-se en un espai geopolític amb un fort component cultural i històric.

La recerca vol mostrar com l'acció política de Pasqual Margall al Mediterrani respon als fonaments de la seva idea de l'acció internacional de les ciutats i que les entén com a espais globals, com nodes d'una nova realitat transnacional que connecta allò local i global. Analitzo com a través de la cooperació entre ciutats Barcelona va intentar teixir xarxes i explorar nous àmbits i espais de governança local al Mediterrani superant la lògica nacional; i com aquesta cooperació va esdevenir una eina fonamental per avançar cap a la democràcia local, una millor gestió urbana i per posar en pràctica un dels principis fonamentals del seu ideari polític: la subsidiarietat; aquell principi de proximitat on la ciutat és el nucli més proper capaç de copsar i solucionar els problemes més directes de la ciutadania. Estudio també les estratègies per situar Barcelona a l'esfera internacional, entrant també en aquells àmbits relegats tradicionalment al Estats. La diplomàcia local i la voluntat d'intervenir en diferents contextos de construcció de la pau, dibuixen aquesta voluntat d'afrontar i buscar solucions al món de la postguerra freda i als conflictes de la Mediterrània des de les ciutats.

La recerca s'estructura a partir de l'anàlisi de tres àmbits fonamentals del que va ser la seva acció internacional al Mediterrani. El primer d'ells analitza la creació de les primeres xarxes de ciutats, responant als reptes mediambientals, de gestió urbana i desenvolupament que afronta la Mediterrània a la dècada dels anys vuitanta i inicis dels anys noranta. El segon, és l'estudi de les grans accions de diplomàcia local, construcció de la pau i cooperació ciutat-ciutat, que té com a nucli fonamental el cas de la cooperació amb Sarajevo, el Districte 11 de la ciutat, i que serveix de precedent per un model de relacions bilaterals al mediterrani

Barcelona capital de la Mediterrània.
Ajut 2019. O. Monterde

que inclouran, Istanbul, Gaza-Tel-Aviv i Alger, entre d'altres. Finalment, però no per això menys important, la recerca afronta l'estudi de l'acció internacional a la mediterrània, vinculada amb la construcció Europea i que analitza la recerca de nous espais de governança dins d'Europa, - com la construcció de l'Euroregió - i el paper de la ciutat de Barcelona en les polítiques euromediterrànies impulsades per la Unió Europea – el procés de Barcelona – i que van erigir Barcelona com a capital de la Mediterrània.

A través d'aquest estudi volem aportar algunes claus de la visió política de Pasqual Maragall sobre el Mediterrani i demostrar així com Barcelona va desenvolupar una acció internacional al Mediterrani amb un objectiu polític: desenvolupar un paper actiu en els àmbits de la cooperació i la diplomàcia local, a través de l'organització de xarxes de ciutats i l'establiment de relacions diplomàtiques entorn els principals reptes i conflictes de la regió, però també amb una estratègia política per reivindicar i situar Barcelona dins la nova Unió Europea.